

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

3. oktoober 2013*

Direktiiv 2005/29/EÜ — Ebaausad kaubandustavad — Kohaldamisala — Eksitav teave, mida levitab riiklikku ravikindlustussüsteemi kuuluv haigekassa — Avalik-õigusliku asutusena asutatud haigekassa

Kohtuasjas C-59/12,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Bundesgerichtshofi (Saksamaa) 18. jaanuari 2012. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 6. veebruaril 2012, menetluses

BKK Mobil Oil Körperschaft des öffentlichen Rechts

versus

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president A. Tizzano, kohtunikud M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits ja J.-J. Kasel (ettekandja),

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV, esindaja: *Rechtsanwältin* C. von Gierke,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* W. Ferrante,
- Euroopa Komisjon, esindajad: M. van Beek ja V. Kreuschitz,

olles 4. juuli 2013. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivi 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, lk 22).
- 2 Taotlus esitati BKK Mobil Oil Körperschaft des öffentlichen Rechtsi (edaspidi „BKK”) ja Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV (konkurentsiamet; edaspidi „Wettbewerbszentrale”) vahelises vaidluses, mille ese on eksitav teave, mida BKK levitas oma liikmetele.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Ebaausate kaubandustavade direktiivi põhjendused 5–8, 11, 12 ja 14 on järgmised:
  - „(5) [...] takistus[ed] piiriülesele kaupade ja teenuste vabale liikumisele ning asutamisvabadusele [...] tuleks [...] kõrvaldada. Need takistused saab kõrvaldada üksnes ühenduse tasandil ühtsete eeskirjade kehtestamisega, mis tagavad tarbijakaitse kõrge taseme, ning täpsustades ühenduse tasandil teatavaid õiguslikke printsiipe määral, mida on vaja siseturu nõuetekohaseks toimimiseks ja õiguskindluse nõude täitmiseks.
  - (6) Seega ühtlustab käesolev direktiiv liikmesriikide õigusaktid, mis käsitlevad ebaausaid kaubandustavasid, sealhulgas ebaausat reklaami, mis kahjustavad otseselt tarbijate majandushuve ja seeläbi kaudselt seaduskuulekate konkurentide majandushuve. [...]
  - (7) Käesolev direktiiv käsitleb kaubandustavasid, mis on otseselt seotud tarbija poolt toodete suhtes tehtavate tehinguotsuste mõjutamisega. [...]
  - (8) Käesolev direktiiv kaitseb otseselt tarbijate majandushuve ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausate kaubandustavade eest. Sellega kaitseb direktiiv kaudselt ka seaduskuulekaid ettevõtjaid konkurentide eest, kes käesolevas direktiivis sätestatud eeskirju ei järgi, ning garanteerib seega direktiiviga ühtlustatud valdkonnas ausa konkurentsi. [...]
  - [...]
  - (11) Käesoleva direktiivi abil siseriiklike õigusnormide ühtlustamisega saavutatud lähenemise kõrge tase tagab tarbijakaitse ühtse kõrge taseme. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse tarbijate majanduskäitumist moonutavate ebaausate kaubandustavade ühtne üldine keeld. [...]
  - (12) Ühtlustamine suurendab tunduvalt nii tarbijate kui ettevõtjate õiguskindlust. Nii tarbijad kui ettevõtjad saavad lähtuda ühtsest, selgelt määratletud õiguslikel printsiipidel rajanevast regulatiivraamistikust, mis reguleerib ebaausate kaubandustavade kõiki aspekte kogu ELis. [...]
  - [...]
  - (14) On soovitatav, et eksitavad kaubandustavad hõlmaksid neid tavasid, sealhulgas eksitavat reklaami, mis tarbijat eksitusse viies takistavad teda tegemast teadlikke ja seega tõhusaid valikuid. [...]

4 Nimetatud direktiivi artikkel 1 sätestab:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele ja tarbijakaitse kõrge taseme saavutamisele, lähendades tarbijate majandushuve kahjustavad ebaausaid kaubandustavasid käsitlevad liikmesriikide õigus- ja haldusnormid.”

5 Direktiivi artikkel 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) tarbija – füüsiline isik, kes käesoleva direktiiviga hõlmatud kaubandustavade raames tegutseb eesmärkidel, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus-, käsitöö- ega kutsetegevusega;
- b) [majandus- või kutsetegevuses tegutsev isik] [mõiste *professionnel* täpsustatud tõlge] – [iga] füüsiline või juriidiline isik, kes käesoleva direktiiviga hõlmatud kaubandustavade raames tegutseb eesmärkidel, mis on seotud tema kaubandus-, majandus-, käsitöö- või kutsetegevusega, ning [majandus- või kutsetegevuses tegutseva isiku] nimel või huvides tegutsev isik;
- c) toode – kaubad või teenused [...];
- d) ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavad (edaspidi ka kaubandustavad) – [majandus- või kutsetegevuses tegutseva isiku] tegevus, tegevusetus, teguviis või esitusviis, kommertsteedaanne, sealhulgas reklaam ja turustamine, mis on otseselt seotud toote reklaamimise, müügi või tarnimisega tarbijatele;

[...]”

6 Ebaausate kaubandustavade direktiivi artikli 3 lõige 1 sätestab:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse artiklis 5 sätestatud ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausate kaubandustavade suhtes enne ja pärast tootega seonduva äritehingu sõlmimist ja selle ajal.”

7 Nimetatud direktiivi artikkel 5 „Ebaausate kaubandustavade keeld” on sõnastatud järgmiselt:

„1. Ebaausad kaubandustavad on keelatud.

2. Kaubandustava on ebaaus, kui see:

- a) on vastuolus ametialase hoolikuse nõuetega

ja

- b) seoses mingi tootega moonutab oluliselt või tõenäoliselt moonutab oluliselt selle keskmise tarbija majanduskäitumist, kes tootega kokku puutub või kellele see on suunatud, või tarbijarühma keskmise liikme majanduskäitumist, kui kaubandustava on suunatud teatavale tarbijarühmale.

[...]

4. Eelkõige on ebaausad need kaubandustavad, mis:

- a) on eksitavad vastavalt artiklitele 6 ja 7;

[...]”

8 Direktiivi artikli 6 lõige 1 näeb ette:

„Kaubandustava loetakse eksitavaks, kui see sisaldab valeandmeid ja on seetõttu ebaõige või muul moel, sealhulgas oma üldise esitusviisi tõttu, petab või tõenäoliselt petab keskmist tarbijat ühe või mitme alltoodud punkti osas, isegi kui teave on faktiliselt õige, ning kui see mõlemal juhul paneb või tõenäoliselt paneb keskmise tarbija tegema tehinguotsust, mida ta muidu ei oleks teinud:

[...]”

Saksa õigus

9 Ebaausate kaubandustavade direktiiv võeti Saksa õiguskorda üle kõlvatu konkurentsi vastase seadusega (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, *BGBI.* 2004 I, lk 1414; edaspidi „UWG”).

10 UWG § 2 on sõnastatud järgmiselt:

„(1) Käesolevas seaduses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. kaubandustava – isiku tegevus enda või mõne teise ettevõtja kasuks enne või pärast tehingu tegemist või selle ajal ning mis on objektiivselt seotud toote reklaamimise või kaupade või teenuste ostmisega või kaupade või teenuste lepingu sõlmimise või selle täitmisega; kaupade hulka kuulub ka kinnisvara ning teenuste hulka kuuluvad õigused ja kohustused;

[...]

6. ettevõtja – iga füüsiline või juriidiline isik, kes tegeleb äritegevusega majandus-, käsitöö- või kutsetegevuse raames, ning iga isik, kes tegutseb sellise isiku nimel või huvides;

[...]”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

11 BKK on Saksa õiguse alusel avalik-õigusliku asutusena asutatud haigekassa.

12 Wettbewerbszentrale palus esimeses kohtuastmes esitatud hagi kohustada BKK-d lõpetama 2008. aasta detsembris oma veebilehel avaldatud järgmise teabe levitamist:

„Kui te praegu BKK-st [...] lahkute, seote end sellest muutusest alates uue [kohustusliku haigekassaga] 18 kuuks. Seeläbi jääte ilma soodustustest, mida BKK [...] teile järgmisel aastal pakub ning peate lõpuks võib-olla koguni peale maksma, kui teie uus haigekassa ei tule talle eraldatud rahaga välja ning on sunnitud kehtestama lisamakse.”

13 Wettbewerbszentrale arvates on see teave eksitav ning seetõttu on see keelatud nii ebaausate kaubandustavade direktiiviga kui ka siseriikliku konkurentsiõigusega. BKK jätab nimelt märkimata, et lisamakse kehtestamise korral on kindlustusvõtjal Saksa seaduste alusel lepingu erakorralise ülesütlemise õigus.

14 Seetõttu kohustas Wettbewerbszentrale 17. detsembri 2008. aasta kirjaga BKK-d lõpetama nimetatud teabe levitamist ning nõudis, et viimane võtaks kirjaliku kohustuse sellest tegevusest hoiduda, mille mittetäitmise korral on ette nähtud kriminaalkaristus, ning tasuks kohtuvälise menetluse kulud.

- 15 BKK eemaldas kõnealuse teabe oma veebilehelt. Ta möönis oma 6. jaanuari 2009. aasta kirjas, et avaldatud teave oli ebatäpne, ning lubas edaspidi oma teenuseid talle ette heidetud viisil enam mitte reklaamida. Samas märkis BKK, et ta ei ole nõus võtma Wettbewerbszentrale kirjalikku kohustust, mille mittetäitmise korral on ette nähtud kriminaalkaristus, ega ka tasuma kohtuvälise menetluse kulusid.
- 16 BKK leiab, et ei UWG ega ka ebaausate kaubandustavade direktiivi sätted ei ole põhikohtuasja vaidluse suhtes kohaldatavad. Direktiivi artikli 2 punktist d tuleneb, et seda direktiivi kohaldatakse „majandus- või kutsetegevuses tegutseva isiku” „kaubandustavade” suhtes sama direktiivi artikli 2 punkti b tähenduses, ning UWG artikli 2 lõike 1 punktide 1 ja 6 sõnastus on sisuliselt sama nende eespool nimetatud direktiivi sätete sõnastusega. Need kriteeriumid ei ole aga käesoleval juhul täidetud, kuna BKK kui avalik-õiguslik juriidiline isik ei tegutse tulunduslikul eesmärgil.
- 17 Esimese astme kohus kohustas karistuse hoiatusel BKK-d lõpetama oma äritegevuses reklaami ja konkurentsi eesmärgil kõnealuse teabe levitamise ning mõistis temalt Wettbewerbszentrale kasuks välja 208,65 eurot koos intressidega.
- 18 BBK apellatsioonkaebus esimese astme kohtu otsuse peale jäeti rahuldamata. Oma kassatsioonkaebuses, milleks apellatsioonikohus andis loa, palub BKK, et Wettbewerbszentrale hagi jäetakse rahuldamata.
- 19 Bundesgerichtshof leiab, et BKK levitatud reklaamteave on eksitav kaubandustava ebaausate kaubandustavade direktiivi tähenduses, ning tema hinnangul peaks see kui UWG rikkumine olema keelatud.
- 20 Samas saab niisuguse rikkumise tuvastada vaid siis, kui kõnealust kaubandustava saab üldse hinnata nimetatud direktiivi sätete alusel, millel UWG põhineb.
- 21 Antud juhul ei ole aga kindlaks tehtud, kas ebaausate kaubandustavade direktiivi tuleb tõlgendada nii, et selline üksus nagu BKK, kes täidab avalik-õigusliku juriidilise isikuna riikliku haigekassa ülesandeid, tegutses talle ette heidetud teavet levitades „ettevõtjana”. Võib asuda seisukohale, et see asutus ei tegele majandustegevusega, vaid täidab eranditult sotsiaalset eesmärki.
- 22 Nendel asjaoludel otsustas Bundesgerichtshof menetluse peatada ning esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas [ebaausate kaubandustavade direktiivi] artikli 3 lõiget 1 koosmõjus artikli 2 punktiga d tuleb tõlgendada nii, et majandus- või kutsetegevuses tegutseva isiku tegevus, mis kujutab endast ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustava, võib seisneda ka selles, et riiklik haigekassa annab oma liikmetele (eksitavat) teavet selle kohta, millised ebasoodsamad tingimused kaasnevad liikmetele, kui nad vahetavad haigekassat, astudes teise riikliku haigekassa liikmeks?”

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 23 Sissejuhatuseks olgu märgitud, et toimiku andmetel on Bundesgerichtshof seisukohal, et põhikohtuasja vaidluse aluseks olev teave tuleb kvalifitseerida eksitavaks kaubandustavaks ebaausate kaubandustavade direktiivi artikli 6 lõike 1 tähenduses, ning kavatseb selle tava direktiivi artikli 5 lõike 1 ning UWG alusel keelata.
- 24 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekib sellega seoses siiski küsimus, kas sellise teabe autor – antud juhul BBK – jääb nimetatud direktiivi isikulisse kohaldamisalasse, kuigi ta on üldhuviteenust osutav avalik-õiguslik asutus, kes haldab riiklikku ravikindlustussüsteemi.

- 25 Otsustamaks, kas niisugust siseriiklikku avalik-õiguslikku asutust nagu BBK, kes haldab riiklikku ravikindlustussüsteemi, tuleb käsitada „ettevõtjana” ebaausate kaubandustavade direktiivi tähenduses ning kas seetõttu kohaldatakse talle direktiivis sätestatud norme juhul, kui ta nagu käesolevas asjas edastab oma liikmetele eksitavat teavet, tuleb kõigepealt meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleneb nii liidu õiguse ühetaolise kohaldamise nõudest kui ka võrdsuse põhimõttest, et liidu õigusnorme, mis ei sisalda ühtki sõnaselget viidet liikmesriikide õigusele sätte sisu ja ulatuse kindlaksmääramiseks, tuleb tavaliselt tõlgendada kogu liidus autonoomselt ja ühetaoliselt, arvestades sätte konteksti ja asjaomase õigusaktiga taotletavat eesmärki (vt eelkõige 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-287/98: Linster, EKL I-6917, punkt 43; 11. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas C-40/01: Ansul, EKL I-2439, punkt 26, ja 30. juuni 2011. aasta otsus kohtuasjas C-271/10: VEWA, EKL I-5815, punkt 25).
- 26 Järelikult ei oma kõnealusele asutusele siseriiklikus õiguses antud kvalifikatsioon, õiguslik vorm ega konkreetset tunnused mingit tähtsust, kui Euroopa Kohtul tuleb tõlgendada nimetatud direktiivi ja vastata eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusele.
- 27 Vastamise seisukohalt tuleb mainida, et kuigi ebaausate kaubandustavade direktiivis kasutatakse läbivalt mõistet „tarbija”, määratleb see tootega seonduva äritehingu teise poole mõistega „ettevõtja” või „majandus- või kutsetegevuses tegutsev isik”.
- 28 Nii näeb nimetatud direktiivi artikli 3 lõige 1 ette, et direktiivi „kohaldatakse [...] ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausate kaubandustavade suhtes enne ja pärast [...] äritehingu sõlmimist ja selle ajal”.
- 29 Sama direktiivi artikli 2 punkt d näeb ette, et mõiste „ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavad” on „majandus- või kutsetegevuses tegutseva isiku tegevus, tegevusetus, teguviis või esitusviis, kommertsteeadanne, sealhulgas reklaam ja turustamine, mis on otseselt seotud toote reklaamimise, müügi või tarnimisega tarbijatele”. Mõiste „toode” on sama artikli punktis c määratletud nii, et see viitab kõigile kaupadele või teenustele, kusjuures ükski tegevusala pole välistatud.
- 30 Nimetatud artikli 2 punkt b määratleb mõiste „majandus- või kutsetegevuses tegutsev isik” kui „füüsili[s]e või juriidili[s]e isik[u], kes [selle] direktiiviga hõlmatud kaubandustavade raames tegutseb eesmärkidel, mis on seotud tema kaubandus-, majandus-, käsitöö- või kutsetegevusega, ning majandus- või kutsetegevuses tegutseva isiku nimel või huvides tegutsev[a] isik[u]”.
- 31 Eeltoodud arvestades tuleb märkida, et ebaausate kaubandustavade direktiivi kohaldamise seisukohast on mõistetel „ettevõtja” ja „majandus- või kutsetegevuses tegutsev isik” sama õiguslik tähendus. Lisaks on viimast mõistet selle direktiivi [prantsuse keelse versiooni] sätetes kasutatud sagedamini.
- 32 Selles osas tuleneb juba ebaausate kaubandustavade direktiivi artikli 2 punkti b sõnastusest, et liidu õiguslooja andis mõistele „majandus- või kutsetegevuses tegutsev isik” eriti laia ulatuse, mis viitab „igale füüsilisele või juriidilisele isikule”, kes tegeleb tasustatava tegevusega, ega välista selle kohaldamisalast üldhuviteenust osutavaid üksusi ega avalik-õiguslikke juriidilisi isikuid.
- 33 Nimetatud direktiivi artikli 2 punktides a ja b toodud definitsioonide sõnastusest lähtudes tuleb selles sättes viidatud mõiste „majandus- või kutsetegevuses tegutsev isik” ulatus kindlaks määrata sellega seonduva, kuid vastandliku mõiste „tarbija” suhtes, mis viitab üksikisikule, kes ei tegele majandus- ega kutsetegevusega (vt analoogia alusel 19. jaanuari 1993. aasta otsus kohtuasjas C-89/91: Shearson Lehman Hutton, EKL I-139, punkt 22).

- 34 Samas on ebaausate kaubandustavade direktiivi eesmärk – nagu tuleneb eelkõige direktiivi artiklist 1 ja põhjendusest 23 – tagada tarbijakaitse kõrge tase, lähendades tarbijate majandushuve kahjustavad ebaausaid kaubandustavasid, sealhulgas majandus- või kutsetegevuses tegutsevate isikute ebaausat reklaami käsitlevad õigusnormid (vt selle kohta 9. novembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-540/08: Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, EKL I-10909, punkt 27).
- 35 See ebaausate kaubandustavade direktiivi eesmärk, mis seisneb tarbija täielikus kaitsmises seda laadi tavade eest, põhineb asjaolul, et tarbija on majandus- või kutsetegevuses tegutseva isiku suhtes ebasoodsas olukorras, kuna ta on tavaliselt majanduslikult nõrgemal positsioonil ja õigusküsimustes vähem kogenud (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Shearson Lehman Hutton, punkt 18).
- 36 Veel on Euroopa Kohus leidnud, et nimetatud direktiivi tõlgendamisel on mõiste „tarbija” peamise tähtsusega ning et see direktiiv on koostatud põhiliselt lähtuvalt tarbija seisukohast, kellele ebaausad kaubandustavad on suunatud ja kes on nende ohver (vt selle kohta 12. mai 2011. aasta otsus kohtuasjas C-122/10: Ving Sverige, EKL I-3903, punktid 22 ja 23, ning 19. septembri 2013. aasta otsus kohtuasjas C-435/11: CHS Tour Services, punkt 43).
- 37 Põhikohtuasjas kõne all olevas olukorras tuleb aga BKK liikmeid ilmselgelt käsitada ebaausate kaubandustavade direktiivi tähenduses tarbijatena, keda see asutus võib viia eksitusse, takistades neid tegemast teadlikke valikuid (vt direktiivi põhjendus 14), ning – nagu näeb ette sama direktiivi artikli 6 lõige 1 – pannes neid tegema otsust, mida nad ilma selle teabeta muidu ei oleks teinud. Sellises olukorras ei oma tähtsust kõnealuse asutuse avalik- või eraõiguslik vorm ega konkreetne ülesanne, mida ta täidab.
- 38 Eeltoodut arvestades tuleb möönda, et niisugune asutus nagu BKK on majandus- või kutsetegevuses tegutsev isik nimetatud direktiivi tähenduses.
- 39 Eeltoodud tõlgendus on ainus, mis võimaldab saavutada ebaausate kaubandustavade direktiivi täieliku õigusmõju, tagades et vastavalt tarbijakaitse kõrge taseme nõudele võideldakse ebaausate kaubandustavadega tõhusalt.
- 40 Selline tõlgendus on kooskõlas ka sellele direktiivi puhul juba tunnustatud eriti laia esemelise kohaldamisalaga (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, punkt 21).
- 41 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et ebaausate kaubandustavade direktiivi tuleb tõlgendada nii, et üldhuviteenust osutav avalik-õiguslik asutus, kes haldab riiklikku ravikindlustussüsteemi, jääb selle direktiivi isikulisse kohaldamisalasse.

Kohtukulud

- 42 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivi 2005/29/EÜ (mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ)

nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv)) tuleb tõlgendada nii, et üldhuviteenust osutav avalik-õiguslik asutus, kes haldab riiklikku ravikindlustussüsteemi, jääb selle direktiivi isikulisse kohaldamisalasse.

Allkirjad